

Kalmár, László: Ockham's razor (Ockham borotvája)

Citation: Metszet, Vol 14, No 2 (2023), pp 52-57,

<https://doi.org/10.33268/Met.2023.2.7>

Received: 26 March 2023

Accepted: 29 March 2023

Published: 17 April 2023

VILLA, NAGYKOVÁCSI, HUNGARY; ARCHITECT:
LÁSZLÓ FÖLDES

A home executed in two volumes creates an interesting spatial composite when placed on a small, hillside plot. Surrounded by more traditional homes the impact created by this spatial game and choice of materials establishes an elegant way of living.

The limited use of colour is well balanced against the garden and choice of furnishings. The upper volume being rotated at right angles to the ground floor forms a sheltered terrace, linking the internal and external areas of this home.

01

02

OCKHAM BOROTVÁJA

CSALÁDI HÁZ | BUDAÖRS

Az építészet egyik kulcsfogalma az arányosság. Azt gondolhatnánk, hogy ez geometriai kérdés, vagy esetleg stilisztikai (szelíd modorosok), és hogy a rajzasztalnál dől el. Végül persze a rajzasztalnál dől el, de nem ott kezdődik. Az arányosság valójában a tervezési programmal és a megbízóval kezdődik, egyeztetésekkel. Az építész ilyenkor figyel. Ha már eljutott odáig, hogy nem portfóliót és nem is életművet tervez, akkor rájöhet arra, hogy érdekei szinte mindenben megegyeznek a megbízó érdekeivel, de egy dologban mindenképp: ez a takarékoság.

A jó arányok így (és talán csak így) kelnek életre – mondja a ház

- 01 A kerítés felületváltása komplementere a ház utcaképi homlokzatának
02 A nyugati oldalon az bejárati acélháló árnyékot ad az emeleti folyosónak

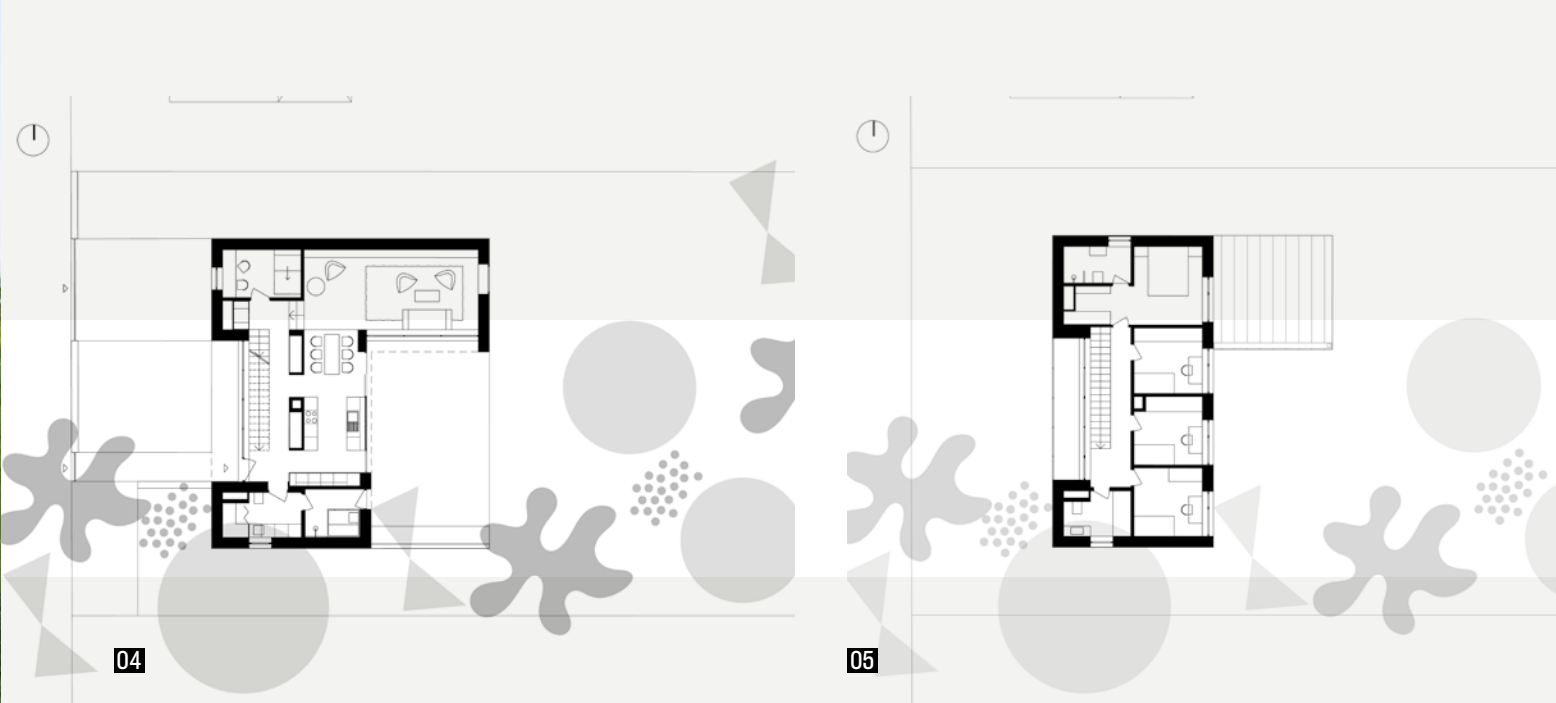
ÉPÍTÉSZ |
**Oroszlány Miklós, Gulyás Levente,
Losonczy Júlia**

FOTÓ |
Varga Marietta

SZERZŐ |
Kalmár László

__Ockham borotvája: filozófiai elv, amely szerint két, az adott jelenséget egyformán jól leíró magyarázat közül azt érdemes választani, amelyik az egyszerűbb. [1] A tétel kimondja, hogy egy jelenség magyarázatának minél kevesebb feltételezést kell magában foglalnia, kizárva azokat, melyek nem változtatnak a magyarázat végkimenetelén. Hogy Ockham borotvája miképp viszonyul Arisztotelész* szakállához, és hogy előzmény-e vagy következmény, nem tudom, hiába vakarom a borostámat. Akárhogy is, de ez az elgondolás vezethet minket a gazdaságosság, a takarékoság és a tömörség keresése felé.

- 03 Az épület tetőlejtése követi az utca meredekségét
- 04 Földszinti alaprajz
- 05 Emeleti alaprajz
- 06 A nappali a közösségi terektől pár lépcsőfokkal lejjebb a hátsó kert felé nyúlik

__Egy lakóház arányosságának nagy kérdései mögött picit döntések húzódnak meg. Mekkora legyen a ház? Minél kisebb. Építsünk-e garázst 2022-ben? Inkább ne. Legyen-e emeleti terasz? Felesleges stb. Így viszont a szükséges dolgok, a bútorok is, mind jó minőségben elkészülhetnek.

__Lehet, hogy az ország összes órája rosszul jár? – kérdezi komolyan Darvasi. [2]

__Milyen mozgástere marad ezek után az építésznek? – kérdezi sóhajtva a tervező.

__Nem a különlegesség keresése, hanem a megoldandó problémák gondozása a feladat, és ez pont elég. Megfelelő intimitás, belátásgátlás, árnyékolás, jó hőszigetelés és vízelvezetés, korrekt műszaki megoldások, anyagtakarékosság, energiahatékonyság, kompakt gépészet – válaszolja nekik a ház.

01 02
04 05

__Merthogy a jó építészet nem szobanövény, ahogy a hatalmasságok vélik, ezért a kurzusesztéták dogmaikkal hiába trágyázzák. A jó építészet gyom, felüti a fejét bárhol, ahol rendes emberek élnek – mondaná Spiró. [3]

__A jó építészet kisképű, alacsonyan hordja az orrát, lennhéjázik – mondaná Parti Nagy.

__A jó arányok így (és talán csak így) kelnek életre – mondja a ház.

__Közérthetően beszél, nem erőszakos.

__Talán az egyetlen különbség a perforált lemez árnyékoló. Karakteres és hasznos, de nem túl költséges, ennyi egyediséget a népi építészeti is megengedett magának.

__Ma este Janáky-kiállítás lesz Janeschnél, talán emiatt jutott most eszembe a valamilyenségről és nem-valamilyen-ségről szóló gondolatsora. [4]

03

07

„Ma a haladó építészetben a Valamilyen: csúnya, a Nem-valamilyen (de nem Semmilyen): szép” – így szól a felütés. A kifejtésből kiderül, hogy amikor már minden valamilyen lett, amikor már minden hasonlított valamire – elkerülendő a semmilyeniség csapdáit –, az építészek számára mintha csak egyetlen út kínálkozott volna, ami a nem-valamilyen felé vezetett. Végül oda jut, hogy a Valamilyenség létrehozásának ősi mozgatórugója az önmagában való elmélyülés.

___Hogy mindebből mi következik?

___Megszerettem az építészetet – mondja a megbízó.

* Az ockhami gondolat forrása alighanem Arisztotelész lényeglátása és valóságmegfigyelése. És akinek engem a világos, de élvezetesen olvasható értekezés felé kellett volna vezetnie. ☺

06

07 A hajtogatott acéllépcső a ház kétszintes

bejárati megnyitásban

08 A beépített bútorok az elő- és hátsó kert

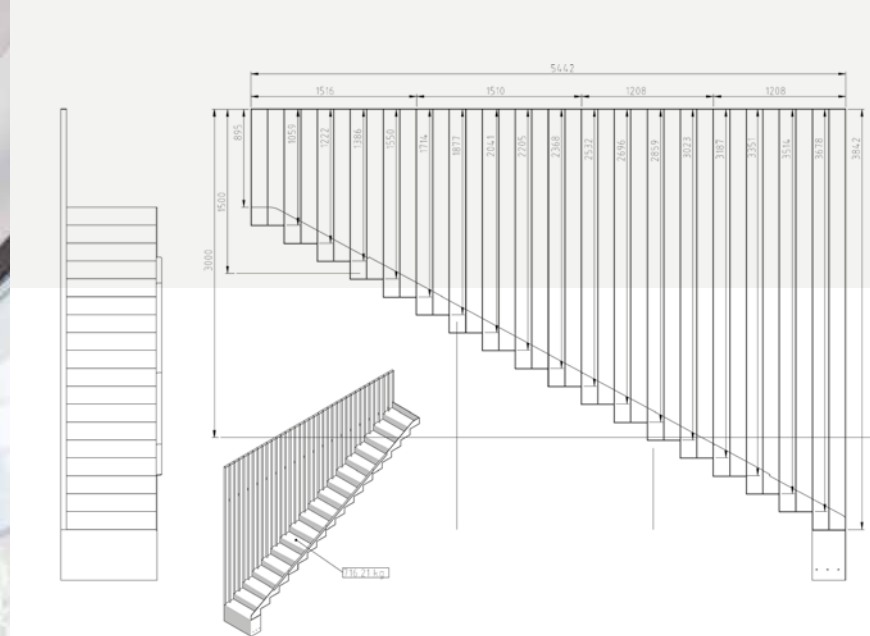
közi átlátást szabályozzák

09 Az acéllépcső tervei

10 Acéllépcső a látványterven

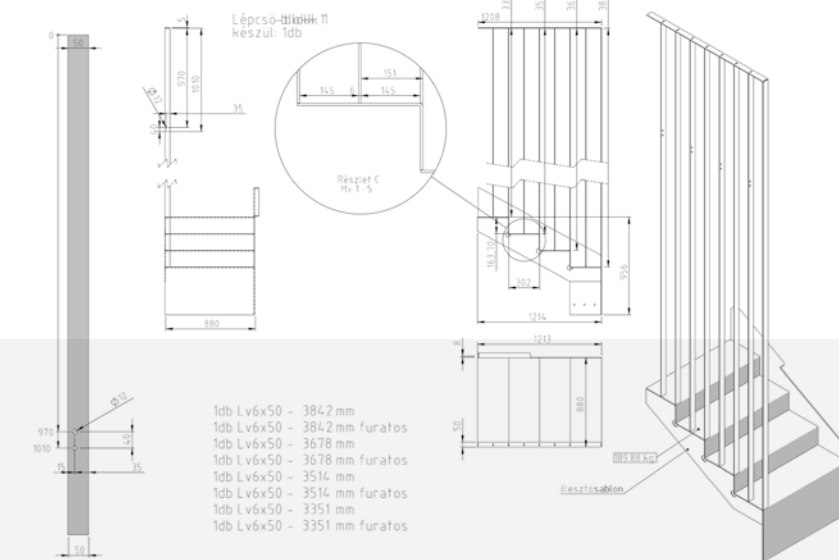

08

09

2019.02.04.N.51

10

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Balázs, Géza: „Mesebeli lény neve vagy német jövevényszó? Rostáloszlop”, *Magyar Nyelv*, Vol 111, No 4 (2015), p 458, <DOI: 10.18349/MagyarNyelv.2015.4.458> [utolsó belépés: 2023-03-30].
- [2] Darvasi, László: „A kelet-európai könyvespolc”, *Jelenkor*, Vol 62, No 11 (2019), p 1169.
- [3] Spiró, György: „A színház gyom, felüti a fejét akárhol”, *Színház.hu*, 2018-09-21, hozzáférhető: <https://szinhaz.hu/2018/09/21/spiro_gyorgy_uzenete_a_magyar_drama_napjara> [utolsó belépés: 2023-03-30].
- [4] Janáky, István: „Valamilyen és Nem-valamilyen”, *Magyar Építőművészet*, Vol 85 (1994), No 6, pp 34-36.

ÉPÍTÉS: Oroszlány Miklós, Gulyás Levente, Losonczy Júlia (GINKGO Architects) | VEZETŐ TERVEZŐ: Oroszlány Miklós | ÉPÍTÉSZ TERVEZŐ: Gulyás Levente, Losonczy Júlia | ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRS: Kurucz Attila | STATIKA: Lengyel Csaba | ÉPÜLETGÉPÉSZET: Goda Róbert | ELEKTROMOSSÁG: Balla Krisztina | KIVITELEZÉS: Towin Kft. | ACÉLSZERKEZET: Miga-Metall Kft.